

УДК 339.137.22:631

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА.

Л.М. Баценко

У статті визначено сутність поняття "ресурсний потенціал" та його роль у забезпеченні конкурентоспроможності. Досліджено складові ресурсного потенціалу. Окреслені різні підходи до аналізу ресурсного потенціалу підприємства.

Ключові слова: конкурентоспроможність, ресурсний потенціал, ресурсне забезпечення, підприємства, конкурентні переваги

Метою будь-якого підприємства у сучасній ринковій економіці стає утримання й закріплення позицій у сфері своєї діяльності. Ця мета може бути досягнута лише у випадку наявності певної конкурентної переваги. Підприємству для ефективного функціонування необхідно володіти оперативною інформацією як про швидко змінююче зовнішнє середовище, про політичний настрій держави, так і про зміни ресурсного потенціалу всередині себе, від цього залежить її конкурентоспроможність. Володіючи всією необхідною інформацією, керівництво компанії може об'єктивно оцінити ситуацію, своєчасно і ефективно прийняти управлінське рішення, співставивши свої можливості зі своїми потребами та загрозами. При цьому особливу увагу необхідно приділяти своєчасному реагуванню на найменші зміни у зовнішньому середовищі.

У процесі фінансово-господарської діяльності жодна організація не може існувати автономно, обходитися без взаємодії з навколишнім середовищем. Взаємодія відбувається при будь-яких діях, будь то придбання ресурсів виробництва, управління ними або випуск кінцевої продукції в зовнішнє середовище.

Виходячи з цього для ефективної фінансово-господарської діяльності організації необхідно систематично проводити оцінку її ресурсного потенціалу.

Метою статті є вивчення ресурсного потенціалу організації з різних точок зору. Пошук сучасної інтерпретації даного поняття з виділенням основних його складових.

Проблемам ресурсного потенціалу підприємства приділяли і приділяють значну увагу такі вчені-економісти як Шиян В., Лукінов І., Мельник М., Оніщенко А., Пасхавер Б., Фігурнов Е., Гавва В., Лапін Є., Авдеєнко В., Котлов В. та інші. Їхні дослідження зосереджено на визначенні сутності ресурсного потенціалу підприємства як економічної категорії, його структурі, впливі на діяльність та розвиток підприємства, вдосконаленні методики оцінки ресурсного потенціалу підприємства.

Ресурсний потенціал, на наш погляд, категорія більш ємна, ніж просто ресурси або їх різновиди, на яких зупинимося далі. Ця категорія включає також обсяги використання

ресурсів для виробництва, визначає ефект спільної їх дії і можливість адаптуватися до мінливих умов навколишнього середовища. Тому важливість розгляду категорії «ресурсний потенціал» зумовлена тим, що цілі і завдання по досягненню ефективних результатів розвитку підприємств в значній мірі визначаються не наявними на даний момент ресурсами, а ресурсним потенціалом. Таким чином, ефективне функціонування і використання ресурсного потенціалу стає необхідною передумовою для збалансованого розвитку підприємств в середньо - і довго - строковій перспективі. Ресурсний потенціал грає важливу роль для ефективної роботи підприємства, оскільки він є засобом для отримання максимального прибутку і підвищення конкурентоспроможності.

У сучасній літературі зустрічається безліч трактувань поняття «ресурсний потенціал». Розкриття поняття «ресурсний потенціал» передбачає уточнення складових його понять. «Ресурсний» є похідним від слова «ресурс». Згідно сучасному словнику іноземних слів [2] термін «ресурси» (фр. *ressources*) означає «засоби, запаси, можливості, джерела чогонебудь». Зміст терміна «потенціал» бере свій початок від латинського слова «*potentia*» і в перекладі означає сила, міць. Розглянемо докладніше кожне із них.

В етимологічному значенні термін «потенціал» – це засоби, запаси, джерела, які є в наявності та можуть бути мобілізовані, приведені до руху, використані для досягнення певних цілей, здійснення плану, вирішення якоїсь задачі, можливості окремої особи, суспільства, держави у певній області [2]. Потенціал у загальному розумінні є можливістю реалізації будь-чого, тому його можна накопичувати, вимірювати його величину як ступінь накопичення, реалізувати. У свою чергу, можливістю називають засіб, умову, обставину, яка необхідна для здійснення будь-чого. Важливою ознакою потенціалу є його здатність до відтворення. Потенціал пов'язаний з характером цілей підприємства. Формування потенціалу підприємства являє собою процес реалізації заходів щодо забезпечення ринкових можливостей підприємства шляхом зміни його характеристик та властивостей до необхідного рівня, відповідно до поставлених цілей [1].

Потенціал підприємства можна розглядати в двох аспектах.

З одного боку, потенціал підприємства - це накопичений працею, що функціонує в різних напрямках діяльності підприємства, з іншого боку - це здатність людей до використання накопиченого в праці.

У цілому категорія «потенціал» досить широко використовується в науковій літературі в якості оцінки і підрозділяється на виробничий, фінансовий, інвестиційний, інтелектуальний, економічний, трудовий, інформаційний і т. д. Відзначимо, що в самому загальному вигляді «потенціал» являє собою сукупність засобів, запасів, джерел, що є в наявності, які можуть бути мобілізовані, приведені в дію, використані для досягнення мети

[2,3]. Іноді термін «потенціал» трактується як «можливості» або «здатність», але в кожен певний момент часу можна визначити сукупність коштів, які визначають дану здатність [4].

У контексті визначення «ресурсний потенціал» необхідно позначити позицію, що стосується терміна ресурси. В економічній теорії до ресурсів відносяться сукупність окремих елементів, які прямо чи опосередковано беруть участь у процесі виробництва чи наданні послуг. З даної позиції найважливішою особливістю категорії «ресурси» є безпосередній зв'язок з процесом виробництва, тобто ресурси в процесі використання приймають форму основних виробничих факторів.

По суті, економічні ресурси представляють технологічні, матеріально-технічні, природні, соціальні та інші фактори, які можуть бути залучені у виробничий процес, який опосередковано задовольняє суспільний попит. Основна особливість всіх видів економічних ресурсів є їх кількісна і якісна обмеженість.

Матеріальні ресурси визначають техніко-технологічну базу потенціалу, яка згодом буде впливати на масштаби і темпи підприємницької діяльності. Дані ресурси формуються в галузях, що виготовляють засоби виробництва, які шляхом використання інноваційних технологій закладають в них потенційні можливості, які повинні бути згодом реалізовані в господарській практиці і приносити прибуток підприємству.

Фінансові ресурси є складовою частиною ресурсного потенціалу як органічна єдність наявних ресурсів і можливостей їх альтернативного вкладення. Дані ресурси характеризуються сукупністю джерел і запасів фінансових можливостей, які є в наявності й можуть бути використані для реалізації стратегічних цілей бізнесу.

Інформаційні ресурси – це важливий засіб, джерело соціального розвитку і прогресу, який актуалізується в людській діяльності та ефективно використовується як інструмент соціальних перетворень. Це головний ресурс людської діяльності. Інформаційним ресурсом є лише та інформація, що актуалізована в суспільстві – використана та ефективно реалізована в економіці, освітніх технологіях тощо. Це та інформація, яка входить у систему людської діяльності й має практичне значення для людини як в її соціальному, так і особистому житті.

Трудові ресурси – основна складова трудової діяльності, яка має багато індивідуальних особливостей; їм властива висока мобільність, значні регіональні відмінності в демографічній структурі, у рівні зайнятості та кваліфікації. Дані ресурси характеризують сукупну здатність економічно активного населення забезпечити виробництво максимально можливого обсягу споживчих властивостей в конкретних соціально-економічних умовах.

Основною складовою ресурсного потенціалу є інтелектуальний ресурс, який не просто виконує забезпечуючу функцію, а виступає механізмом стратегічного розвитку підприємницької структури. В даному аспекті інтелектуальний ресурс виступає як

сукупність виробничих навичок, знань, здібностей, якими володіє людина, які йому належать, і невіддільні від нього та практично використовуються їм у повсякденному житті. Інтелектуальні ресурси, як нематеріальні надбання підприємства, є багатограним поняттям: по-перше, це частина ресурсів підприємства, яка немає матеріальної форми; по-друге, це ресурси довготривалого використання; по-третє, це інтегрований інтелектуальний продукт як результат взаємодії знань, умінь, накопиченого досвіду персоналу, результатів науково-технічної діяльності та організаційно-методичних рішень за різними напрямками функціонування підприємства; по-четверте, це джерело створення конкурентних переваг і як похідних – збільшення доходу та прирощення доданої вартості. Інтелектуальні ресурси підприємства включають інтелектуальний капітал, інтелектуальну працю та інтелектуальні продукти, які у свою чергу також можуть бути використані як засоби виробництва, оскільки вони є результатом інтелектуальної праці.

У ринкових умовах розвитку економіки України інновації охоплюють усю економіку, включаючи продуктивні сили (засоби виробництва, інтелектуальні ресурси) і виробничі відносини (форми і методи управління, поділу, спеціалізації, кооперації праці). Діяльність народного господарства пов'язана з науково-технічним процесом і значно залежить від інвестування в нововведення, у створення методів, механізмів і стилів управління інноваційними ресурсами [6]. Отже, управління інноваційним ресурсом, як складовою ресурсного потенціалу – це один зі стратегічних напрямів економічного розвитку підприємства.

Таким чином, ресурсний потенціал підприємства - це сукупність ресурсів, наявних у розпорядженні підприємства і здатності його співробітників і менеджерів до використання ресурсів з метою створення товарів, послуг і отримання максимального прибутку.

Ресурсний потенціал має досить широке трактування в сучасній науковій літературі. Найбільш точні визначення відображають два підходи до ресурсного потенціалу. Відповідно до першого підходу ресурсний потенціал являє собою сукупність наявних у розпорядженні організації ресурсів. У відповідності з другим підходом ресурсний потенціал це не тільки кількість ресурсів, але і укладена в них можливість розвитку системи в заданому напрямку, тобто виробництво товарів, робіт, послуг визначеної кількості та якості. Ресурсний цикл як основа системного уявлення про ресурсний потенціал являє собою комплекс безперервно вступаючих в процес виробництва матеріальних, людських, фінансових, організаційно-технологічних та інших ресурсів під впливом факторів зовнішнього і внутрішнього середовища.

Ресурсний потенціал підприємства характеризується наступними критеріями: - реальними можливостями підприємства в той чи іншій сфері діяльності (включаючи і

нереалізовані можливості); - обсягом ресурсів як залучених, так і тільки підготовлених до використання у виробництві; - здатністю кадрів (менеджерів) використовувати ресурси, вміння управляти ресурсами підприємства; - формою підприємництва та відповідною організаційною структурою підприємництва; - методами та стилем управління підприємства в цілому; - соціально-психологічним кліматом в організації.

З вищенаведеного аналізу можемо констатувати, що до складу ресурсного потенціалу відносяться:

1. Матеріальні ресурси — це ресурси в натурально-речовинній формі, які використовуються у виробничій (господарчій) діяльності підприємства.

2. Нематеріальні ресурси — об'єкти промислової та інтелектуальної власності, здатні приносити користь тривалий час: ноу-хау, база знань, база даних, патент, винахід та ін., в тому числі інтелектуальні ресурси – сукупність сформованих та накопичених інтелектуальних і комунікативних здібностей (можливостей) працівників, які використовуються у виробничо-господарській діяльності підприємства і включають результати творчої та інтелектуальної праці співробітників, а також організаційні знання, характерні для визначеного підприємства. Інтелектуальні ресурси підприємства зростають не шляхом додавання інтелектуальних ресурсів окремих працівників, а на основі їх взаємодії та виникнення синергетичних ефектів.

3. Трудові ресурси підприємства — кількість робітників, зайнятих на підприємстві, та тих, хто входить до його складу за основною та допоміжною діяльністю.

4. Фінансові ресурси — сукупність грошових прибутків та надходжень, які знаходяться в розпорядженні підприємства для виконання фінансових обов'язків, здійснення витрат на відтворення підприємства та для стимулювання робітників.

5. Інноваційні ресурси - включають перелік фізичних і фінансових активів, інтелектуальних ресурсів підприємства та інноваційні продукти, які можуть виступати як засоби виробництва і сприяють інноваційній діяльності.

6. Маркетингові ресурси - до яких можна віднести: – маркетингові стратегії розвитку підприємства та програми їх втілення, що відповідають цілям та завданням підприємства; – володіння певною частиною (сегментом) ринку; – сформована база існуючих та потенційних покупців; – наявність існуючих та потенційних ділових відносин (система збуту, франшиза); – сформований імідж підприємства, бренд товарів, торгова/товарна марка тощо; – наявність та робота зі спеціальними маркетинговими комп'ютерними програмами тощо.

Дослідники пропонують різні підходи до формування та визначення ресурсного потенціалу підприємства.

Так, при визначенні елементів ресурсного потенціалу В. В. Ковальов дотримується класичного спрямування і передбачає виділення чотирьох видів ресурсів: земля, капітал, праця, підприємливість.

З позиції оцінки ресурсного потенціалу підприємства як здатності виконувати передбачений технологічний процес і генерувати необхідні результати В. В. Ковальов підрозділяє всю сукупність ресурсів на три групи: матеріально-технічна база (довгострокові ресурси, обумовлені сутністю технологічного процесу), оборотні активи (активи, які забезпечують виконання технологічного процесу) і трудові ресурси.

Саме ці три види ресурсів, об'єднуючись у виробничо-технологічному процесі, забезпечують досягнення заданих цільових установок [3].

Матеріально-технічна база визначає галузеву належність даного підприємства, є найбільш значущою частиною активів, а так само визначає здатність генерувати виручку і прибуток в необхідних обсягах. Відповідні показники виробництва відображають обґрунтованість плану матеріально-технічного постачання; оптимальність доставки запасів; ритмічність постачання запасів; відповідність внутрішнім нормативам і середньогалузевим показникам; оцінку неліквідів, неходових і залежаних товарів; оцінку руху запасів з урахуванням сезонності і пікових навантажень; матеріаломісткість та ін.

Трудові ресурси відрізняються від матеріальних необхідністю їх винагороди і заохочення за результатами роботи. М. В. Мельник та О. Б. Герасимова вважають, що «ресурсний потенціал - це сукупність ресурсів організації (трудових, виробничих), що забезпечують безперервність і ефективність її діяльності» [4]. Автори відзначають, що раціональне використання персоналу організації є неодмінною умовою, що забезпечує безперебійний виробничий процес і успішне виконання виробничих планів.

Не менш необхідною умовою організації виробництва продукції є забезпечення його матеріальними ресурсами: сировиною, матеріалами, паливом, енергією, напівфабрикатами і т. д.

Аналізуючи ефективність використання ресурсів організації, враховують сучасні підходи до управління ними. Кращим є інтенсивне, а не на екстенсивне їх використання (тобто більш повне залучення ресурсів у виробничу діяльність, жорсткий контроль якості виробництва, що запобігає невиправданій перевитраті ресурсів у виробництві, оскільки це пов'язано із суттєвими додатковими витратами) [4].

Об'єктивною необхідністю в компанії є постійний обмін досвідом, знаннями і навичками між різними підрозділами. На основі їх ефективною співпраці і взаємодії виникають нові конкурентні можливості компанії, які не зможе створити і реалізувати жоден підрозділ поодиноку.

Досвід і знання компанії, інтелектуальний капітал, конкурентні можливості, унікальні навички, стратегічно цінні активи, ринкові досягнення в сукупності становлять її ресурсний потенціал, необхідний для успішної конкурентної боротьби. Успіх у цій боротьбі визначається кількістю цих ресурсів і здатність компанії мобілізувати їх в потрібний момент - вважають А. А. Томпсон-мл., А. Дж. Стрікленд III [7].

Крім ресурсного потенціалу організації виділяють також: виробничий потенціал, економічний потенціал, конкурентний потенціал, ринковий потенціал, фінансовий потенціал, інноваційний потенціал, людський потенціал.

А. Д. Шеремет під виробничим потенціалом розуміє «максимально можливий випуск продукції за якістю і кількістю в умовах ефективного використання всіх засобів виробництва і праці, наявних у розпорядженні підприємства» [8].

Автор уточнює поняття «максимально можливий - це означає, що при досягнутому рівні техніки і технології, а також при повному використанні обладнання, при передових формах організації виробництва і стимулювання праці.

На відміну від виробничої потужності, на думку А. Д. Шеремета, виробничий потенціал підприємства характеризується оптимальним в конкретних умовах науково-технічного прогресу використанням всіх виробничих ресурсів які застосовуються і споживаються. У свою чергу, автор зазначає, що сукупний резерв підвищення ефективності виробництва в організаціях характеризується різницею між виробничим потенціалом і досягнутим рівнем випуску продукції [8].

В. В. Ковальов під економічним потенціалом розуміє «здатність підприємства досягати поставлені перед ним цілі, використовуючи наявні матеріальні, трудові і фінансові ресурси» [3]. Крім цього, автор зазначає, що для формалізованого опису економічного потенціалу можна ґрунтуватися на бухгалтерській звітності, що являє собою певну модель комерційної організації. У цьому випадку виділяються такі сторони економічного потенціалу як майнове становище комерційної організації (майновий потенціал) і її фінансове становище (фінансовий потенціал) [3].

Х. А. Фасхiev та О. В. Попова під конкурентним потенціалом підприємства розуміють потенційну здатність розробляти, виготовляти, збувати конкурентоспроможну продукцію, тобто товари, що перевершують по якісно-ціновим характеристикам аналоги і користуються більш пріоритетним попитом у споживачів [9].

Е. В. Попов, розглядаючи маркетингову діяльність організації, характеризує категорію ринкового потенціалу як сукупність засобів і можливостей організації у реалізації ринкової діяльності.

Сутність ринкового потенціалу автор подає у вигляді максимальної можливості використання організацією всіх передових розробок в галузі маркетингу. А ринковий потенціал в укрупненому плані є сумою методичних, людських, матеріальних і інформаційних ресурсів, що забезпечують ринкову діяльність [10].

Фінансовий потенціал організації, на думку авторів, являє собою відносини, які виникають в організації для досягнення максимально можливого фінансового результату за умови: наявності власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості; можливості залучення капіталу в необхідному обсязі для реалізації ефективних інвестиційних проектів; рентабельності вкладеного капіталу; наявності ефективної системи керування фінансами, що забезпечує прозорість поточного і майбутнього фінансового стану [11].

М. А. Бендиков, О. Ю. Хрустальов відзначають, що «інноваційний потенціал (економіки, регіону, галузі, підприємства) - організована сукупність взаємопов'язаних умов і ресурсів (матеріальних, фінансових, кадрових, інформаційних, інтелектуальних та інших), які забезпечують, з одного боку, відтворення існуючої науково-технічної і технологічної бази і можливість здійснення інноваційної діяльності, а також можливість розширеного відтворення НІК та її інфраструктури».

Людський потенціал авторів представляється як накопичений запас професійної і загальнокультурної компетентності, здоров'я, творчої активності в різних областях життєдіяльності і сфері вжитку. Людина сьогодні - не простий виконавець, а стратегічний ресурс компанії, основа її конкурентоздатності.

Успіх у будь-якій підприємницькій діяльності в основному визначається правильно обраною стратегією управління ресурсним потенціалом підприємства. Вибір стратегій, в свою чергу залежить від ряду чинників. А саме: яким обсягом ресурсного потенціалу володіє підприємство; рівень конкурентоспроможності ресурсного потенціалу підприємства; яка його ринкова частка.

Рішення проблеми обмеженості ресурсів організації вимагає глибокого дослідження, у зв'язку з чим необхідний регулярний аналіз всіх складових ресурсного потенціалу.

Існують різні підходи до аналізу ресурсного потенціалу з різною послідовністю аналізу видів ресурсів. Аналіз ресурсного потенціалу організації включає дослідження кожної його складової частини, що дозволяє: встановити позитивні і негативні тенденції в діяльності; прийняти грамотне управлінські рішення щодо ефективного використання ресурсів, виявлених господарських резервів; використовувати можливості для підвищення результатів функціонування організації.

Традиційним у вітчизняній економічній літературі є наступний порядок аналізу: аналіз трудових ресурсів, аналіз основних виробничих фондів (ОВФ), аналіз матеріальних витрат (МОЗ)

Авторський колектив під керівництвом А. Н. Петрова вважає, що «аналіз ресурсного потенціалу підприємств може включати такі основні аспекти.

1. Аналіз виробничо-господарської діяльності та ефективності використання ресурсів.
2. Аналіз майнового комплексу підприємства.
3. Фінансовий аналіз» [5].

Визначення темпів зміни показників дозволяє оцінити поточний стан підприємства і його розвиток за звітний період.

Успіх розвитку організації в майбутньому прямо залежить від ефективності та раціональності використання ресурсів в даний момент. Успішно розвинута організація здатна не тільки втримати та закріпити свої позиції в конкурентному середовищі, але вийти на нові перспективні ринки.

Безумовно, поняття «ресурсний потенціал організації» дещо інше, ніж категорії «виробничий потенціал організації» та «економічний потенціал організації», та включає в себе цілий комплекс матеріальних і інтелектуальних засобів і можливостей для ефективної роботи. На нашу думку, ресурсний потенціал сучасної організації необхідно розглядати в наступному вигляді.

Ресурсний потенціал підприємства - це економічні можливості підприємства; характеристики наявності виробничих (земельних, трудових, матеріальних), фінансових, інноваційних, інтелектуальних ресурсів та інформації, які можуть бути активізовані для ефективного функціонування в поточному періоді, а також резервів і можливостей мобілізації цих ресурсів, якими можна скористатися для забезпечення сталого зростання організації в майбутньому; засіб підвищення конкурентоспроможності організації.

Необхідно зазначити, що інноваційні ресурси сприяють підвищенню ресурсного потенціалу підприємства, а також вибору і здійснення його інноваційного розвитку.

У контексті проблеми підвищення конкурентоспроможності кожна зі складових ресурсного потенціалу підприємств набуває особливого значення, оскільки саме досягнення бажаного рівня конкурентоспроможності виробництва ґрунтується на наявності ресурсного потенціалу, збалансованого за всіма позиціями.

Слід зауважити, що в ході проведення дослідження було виявлено, що до напрямків подальших досліджень, які потребують вивчення та методичного доопрацювання, на думку автора, можна віднести наступні: уточнення складу окремих елементів ресурсного

потенціалу підприємства та врахування впливу факторів зовнішнього середовища на формування їх величини.

Список використаної літератури:

1. Гавва В.Н. Оценка потенциала предприятия и отрасли / В. Н. Гавва. – Харьков: НАУ «ХАИ», 2004. – 287 с
2. Современной словарь иностранных слов: ок. 20 000 слов. — М.: Рус. яз., 1992. — 740 с.
3. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. — М.: Финансы и статистика, 2002. — 560 с.
4. Мельник М.В., Герасимова Е.Б. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учеб. пособие. — М.:ФОРУМ; ИНФРА-М, 2007. — 192 с.
5. Стратегический менеджмент / под. ред. А.Н. Петрова. — СПб.: Питер, 2006. — 496 с.
6. Прошак В. В. Інтелектуальний потенціал України в умовах ринкової трансформації економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємством» / Прошак В. В. – Львів, 2002. – 10 с.
7. Томпсон-мл. Артур. А., Стрикленд III А.Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа / пер. С англ. — 12-е изд. — М.: Изд. дом «Вильямс», 2009. — 928 с.
8. Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: учебник. — 2-е изд., доп. — М.: ИНФРА-М, 2005. — 366 с.
9. Фасхиев Х.А., Попова Е.В. Как измерить конкурентоспособность предприятия // Маркетинг в России и за рубежом. — 2003. — № 4. — С. 53-68.
10. Попов Е.В. Рыночный потенциал предприятия. — М.: Экономика, 2002. — 559 с.
11. Алексеева А.И., Васильев Ю.В., Малеева А.В., Ушвицкий Л.И. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: учебное пособие. — М.:КНОРУС, 2007. — 672 с.
12. Мойса М. Я. Ресурсний потенціал аграрних підприємств та економічний механізм його раціонального використання / М. Я. Мойса, О. І. Крюкова // Економіка АПК. - 2004. - № 2. - С. 38-43

У статті визначено сутність поняття "ресурсний потенціал" та його роль у забезпеченні конкурентоспроможності. Досліджено складові ресурсного потенціалу. Окреслені різні підходи до аналізу ресурсного потенціалу підприємства.

Ключові слова: конкурентоспроможність, ресурсний потенціал, ресурсне забезпечення, підприємства, конкурентні переваги.

В статье определена сущность понятия "ресурсный потенциал" и его роль в обеспечении конкурентоспособности. Исследованы составляющие ресурсного потенциала. Изложены различные подходы к анализу ресурсного потенциала предприятия. Ключевые слова: конкурентоспособность, ресурсный потенциал, ресурсное обеспечение, предприятия, конкурентные преимущества.

In the article defines the essence of the concept "resource potential " and its role in providing of competitiveness. Modern tendencies and features of the resource providing of enterprises are investigated. Set out different approaches to the analysis of the resource potential of the enterprise.

Key words: competitiveness, agrarian sector, resource potential, resource provision, agricultural enterprises.

The aim of any enterprise in the modern market economy is the retention and consolidation positions in the field of its activities. This goal can be achieved only in the case of certain competitive advantages. Potential resources plays an important role for the efficient operation of the enterprise, because it is a means to maximize profits and competitiveness. The aim of the article is the study the potential resources of the organization from different perspectives. Search modern interpretation of this concept with the release its main components.

Potential resources, in our view, a broader category than just resources or their varieties, are emphasized in the article. The importance of considering the category " potential resources " due to the fact that the goals and objectives for achieving effective development of enterprises is largely determined not currently available resources and resource potential. Thus, efficient operation and use of the resource potential becomes a necessary prerequisite for the sustainable development of enterprises in the medium and long - term vision. It should be noted that in the course of study were used in defining the resources potential by enterprise as the economic potential of the enterprise; how the characteristics of the availability production (land, labor, material, finance, innovation, intellectual resources and information that can be activated for effective functioning in the current period, as well as reserves and capacity to mobilize these resources, which can be used to ensure sustainable growth of the organization in the future; as a means of improving the competitiveness of the organization.